

БЪЛГАРСКИ СЪВЕТ ЗА БЕЖАНЦИ И МИГРАНТИ

BULGARIAN COUNCIL ON REFUGEES AND MIGRANTS

Добри практики за интеграция на бежанци

Конференция

„Създаване на ефективен механизъм за интеграция на лицата с предоставена международна закрила в Република България”

С финансовата подкрепа на Европейския съюз

По проект на Български съвет за бежанци и мигранти, финансиран от Върховен комисариат за бежанците на ООН

БЪЛГАРИЯ

Създаване на Интеграционен център в Регистрационно Приемателен Център – „Овча купел“

Още в средата на 90-те години в единствения тогава действащ Регистрационно-приемателен център към Държавната агенция за бежанците при Министерския съвет (ДАБ при МС) за търсещи международна закрила в кв. „Овча купел“ се обособява зона за социални контакти и занимания. В началото това е просто място за прекарване на времето и за преодоляване на изолацията на пребиваващите в центъра жени, търсещи международна закрила, което по-късно е организирано и придобива статут на Интеграционен център с определена структура, дневен ред и програми. Дейностите в центъра се осигуряват финансово и административно от Държавната агенция за бежанците, която придобива и лицензи за професионално обучение. Там ежедневно се провеждат курсове по български език, водени от специалисти по преподаване на български като чужд език, провеждат се курсове по фризьорство, козметика, моден дизайн, работа с компютри.

Целта на изпълняваните в центъра дейности е, от една страна, настанените да бъдат ориентирани към определени професии, а от друга – да подпомогнат ежедневието си. Изпитващи финансови и комуникативни затруднения, свързани с непознаването на езика и недостиг на средства, пребиваващите в центъра могат да си позволят безплатно езиково обучение, процедури, свързани с фризьорски и козметични услуги, предоставяни от по-напредналите в професията, шиене и поправки на дрехи, изготвяне на плетива и украшения от самите тях.

За улеснение на майките с малки деца в центъра са осигурени помещения за игра на децата, в които обучени специалисти занимават малките, организирани в групи по възраст, с игри, пеене, рисуване, изготвяне на предмети на изкуството. По-късно в дейностите, свързани със социалната адаптация и ориентация на търсещите закрила, се включват и доброволци от неправителствени организации. Организират се екскурзии и посещения на исторически обекти в столицата и страната, детски лагери, в които участват и български деца в неравностойно положение и които са насочени към подпомагане на изучаването на български език.

Въпреки че първоначалното предназначение на центъра е за жените от различни националности, намиращи се в процедура по предоставяне на закрила, по-късно той започва да се посещава и от мъже.

Добрата практика на социална адаптация и първоначална интеграция се затвърждава през годините. И днес, например, на стените на повечето фризьорски и козметични салони в частта на града, населен с мигранти, в рамки са поставени удостоверения за придобита специалност в лицензираните ателиета на ДАБ. Има информация и от много лица, потърсили и получили международна закрила в България, които днес са се установили в различни

страни на света, че са открили салони и изкарват прехраната си с професии, придобити в страната ни.

Национална програма за интеграция на бежанците в Република България

Продължение на добрата практика, започнала с изграждането и утвърждаването на дейностите, осигурявани в Интеграционния център на ДАБ при МС за подпомагане на търсещите международна закрила, е приемането и изпълнението на Националната програма за интеграция на бежанците (НПИБ) в Република България, действала в периода 2005 – 2013 година. Отговорната за изпълнението на тази програма институция е ДАБ при МС. Програмата е изготвена след задълбочен анализ на нормативната уредба и практика и съдържа основните принципи и средства за постигане интеграцията на бежанците в България.

Адаптационните и интеграционните дейности са насочени към създаване на условия за пълноценна реализация на получените закрила и предоставяне на възможност за разгръщане на личния им потенциал и активното им участие в икономическия, социалния и културния живот на българското общество.

НПИБ е предвидена за приблизително 100 лица, получили международна закрила, годишно – 60 възрастни и 40 деца, и всяка година е централно финансирана от държавния бюджет. През този период средният брой на лицата, получаващи статут на бежанец или хуманитарен статут, всяка година е около 250 души. През нито една от годините броят на желаещите да участват не достига предвидените 100 лица. Повечето от получените закрила се устройват самостоятелно или напускат страната. Много от регистрираните в програмата я напускат преждевременно, добили самочувствието сами да се грижат за собствените си интереси. НПИБ се изпълняват само в столицата.

Планирано в програмата е включените в нея лица да получат възможност за пълноценна икономическа, социална и културна адаптация и интеграция в българското общество.

По време на обучението си по програмата бежанците получават **пакет от мерки**, съобразени с действащото законодателство за български граждани, включени в програмите за ограмотяване и квалификация на Министерството на труда и социалната политика. Пакетът от мерки осигурява на бежанците минимална социална защита за периода на тяхното обучение.

Основната цел на мерките е новопризнатите бежанци да се интегрират в България за период до една година, като научат български език, усвоят професия, запознаят се с държавното устройство, институциите, културата и бита ни, получат достъп до трудовия пазар и преминат към пълна самоиздръжка в страната.

Курсовете по български език и професионално обучение се организират от ДАБ в сътрудничество с Министерството на образованието и науката и Министерството на труда и социалната политика. Активни партньори в процеса

на интеграция на бежанците са Българският Червен кръст, Върховният комисариат за бежанците на ООН и неправителствени организации.

Програмата за интеграция се осигурява финансово чрез бюджета на ДАБ.

Тя включва:

- пакет от мерки за интеграция на новопризнатите бежанци;
- изработване на справочник с информация за правата и задълженията на бежанците в България, правомощията и функционалната компетентност на държавните институции и неправителствени организации, работещи с бежанци;
- предоставяне на услуги за жилищно настаняване на бежанци – информация, помощ при административни формалности, адресна регистрация, правна помощ и консултации;
- включване на бежанците в програми за трудова заетост и занаятчийско обучение към бюрата по труда и Националната занаятчийска камара, както и обучението им за разработване и прилагане на проекти за малък бизнес;
- нормативно регламентиране на достъпа на възрастни бежанци без образование до държавната образователна система;
- включване на социални посредници в дейностите по социално подпомагане на бежанците;
- включване на бежанците в национални програми за здравна профилактика и превенция на заболяванията;
- включване на бежанци със специални нужди в различни форми на психосоциална работа, медицински грижи, социален патронаж и културни дейности и др.

Желаещите да се включват в НПИБ **подават молба** в определен срок след получаване на закрила –статут на бежанец или хуманитарен статут. Социален работник от ДАБ провежда с тях **интервю**, въз основа на което се изготвя индивидуален интеграционен план. **Индивидуалният интеграционен план** включва конкретни мерки за интеграция на лицето и неговото семейство и срокове за изпълнението им. Молбите и плановете се разглеждат от назначена от председателя на ДАБ **Интеграционна комисия**, в която освен служители на агенцията са включени представители на НПО, ВКБООН, други институции, имащи отношение към интеграцията на получилите закрила в Република България.

След положително решение на Интеграционната комисия за включване на дадено лице или семейство в програмата между него и председателя на ДАБ се сключва **Интеграционен договор**, в който са посочени правата и задълженията на двете страни.

Финансирани по НПИБ са следните дейности, включени в Интеграционния план:

- Жилищно настаняване

Лицата, включени в НПИБ, сами намират подходящи жилища или ползват услугите на посредници от НПО (БЧК), които съдействат за намиране на жилища. С посредничеството на медиаторите се сключва договор с наемодателя, копие от който остава в личното дело на бежанеца, и се определя размерът на наема, който се финансира по НПИБ. През последната година на програмата наемът е

съответно 170 лв. за само лице, 300 лв. за две съжителстващи лица, 370 лв. за 3 лица и 450 лв. за 4 и повече съжителстващи лица.

Когато лицата разполагат със собствени средства, те могат да си наемат жилище с по-висок наем, но разликата не се доплаща от бюджета на програмата.

- **Социално подпомагане**

При влизане в програмата всяко домакинско получава еднократна целева помощ в размер до сумата, определена за годината в Правилника за прилагане на Закона за социалното подпомагане за покриване на основни нужди и осигуряване на вещи от първа необходимост.

- **Провеждане на обучение по български език**

Курсът по български език се провежда в Интеграционния център на Държавната агенция за бежанците от специалисти по преподаване на български език за чужденци. Тъй като няма утвърдени от МОН учебници, се използват учебници, разработени от Каритас – България специално за нуждите на търсещите и получили закрила за равнище А1 и А2 по Общата европейската езикова рамка. Могат да бъдат намерени на адрес:

<http://caritas.bg/bg/what-we-do/documents/documents/item/3834-dostap-manual>

<http://www.caritas.bg/Documents/Izdania/Dostap/A1-Bulgaria.pdf>

<http://www.caritas.bg/Documents/Izdania/Dostap/A2-Bulgaria.pdf>

За всеки присъствен ден в курса по български език на участниците се изплаща дневна стипендия, съобразена със сумите, предвидени в Плана за насърчаване на заетостта за съответната година. Курсът е с продължителност 6 месеца. Участниците получават сертификат за ниво на владеене на български език.

- **Здравно осигуряване**

Лицата и семействата им се осигуряват здравно за целия срок на участието си в нея.

- **Професионална квалификация и преквалификация**

В Интеграционния център на ДАБ се провеждат курсове по няколко професии, като на участниците се изплаща дневна стипендия, съобразена със сумите, предвидени в Плана за насърчаване на заетостта за съответната година. След полагане на изпит участниците получават сертификат за владеене на част от професия.

За по-успешна трудова интеграция преминалите през курсове на обучение по Програмата бежанци със съдействие на социални експерти от ДАБ или медиатори от неправителствени организации се регистрират като активно търсещи работа в Дирекция Бюро по труда. Основната цел при осигуряване на заетост на бежанците е те да получат достъп до пазара на труда, както и да се задържат трайно на него. Най-висок процент на трудова заетост на бежанците е регистриран в сферата на заведенията за хранене, ремонт на автомобили, строителство и комуналните услуги.

- Грижа за децата

На лицата се оказва съдействие за записване на децата в детска градина и групите за предучилищна подготовка, като от бюджета на програмата се заплащат таксите за детска градина, както и сумите, предвидени за българските деца, за еднократна помощ при записване в първи клас.

Особено внимание се обръща на училищната интеграция на децата, чиито родители са включени в НПИБ. Провеждат се срещи с учителите и родителите с цел превенция за ранното отпадане на децата от училище и повишаване на условията за успешната им адаптация.

За адаптацията на децата се провеждат периодично консултации по правата на децата бежанци, включително и непридружените малолетни и непълнолетни. Родителите бежанци се запознават с българската култура и образование. Работи се по социалното им включване в българската среда като се организират интеркултурни дейности с участието на децата бежанци и техните родители съвместно с българските деца и техните семейства. Особено внимание се отделя на проучвания и разработване на учебни програми и проекти, свързани с образованието на децата бежанци в българските училища.

Интеграционната програма се наблюдава и контролира от Интеграционната комисия. Интеграционната комисия предлага на председателя на ДАБ прекратяване на договорите с лицата, които не спазват изискванията в договора за интеграция, и при нужда – промяна в условията.

През 2014 г. Интеграционният център на ДАБ при МС е закрит с промяна в Устройствения правилник на институцията.

Пилотна интеграционна програма (2016)

През месец април 2016 г. започва изпълнението на малка Пилотна интеграционна програма за 40 човека, получили международна закрила в България, финансирана от ВКБООН и реализирана от Български Червен кръст .

Основните дейности, заложи в проекта, са курсове по български език ниво А1 и А2 по Европейската езикова рамка, професионално обучение, превод и легализация на документи, осигуряване на допълнителни уроци по български език за деца, записани в училище, както и записване (заплащане) в детски градини/ясли или заплащане на почасова забавачница за малки деца, докато родителите им са на курс по български език. На участниците се предоставя карта за градски транспорт, учебни помагала, както и покриване на разносните за здравни осигуровки.

Социален работник отговаря за организирането, прилагането и проследяването на интеграционните мерки, подкрепя бенефициентите в тяхната социална и културна адаптация и подпомага в тяхното професионално реализиране.

Работа със социални медиатори

Добра практика в областта на интеграцията, утвърдена през годините, е работата със социални медиатори. Социалните медиатори, подпомагащи търсещите и получили закрила, са избирани от средата на мигрантите, сред лица, получили закрила, членове на семейства от смесени бракове, чужденци с разрешено пребиваване в страната, български граждани, владеещи най-често използваните езици от търсещите закрила и запознати с културата на страните, от които идват най-големите групи, кандидатстващи за статут на бежанец и хуманитарен статут.

Социалните медиатори играят изключително важна роля в културната ориентация и интеграцията на новодошлите в страната. Те са незаменими съветници и консултанти в първите интеграционни стъпки на търсещите и получили закрила.

Сфера на дейност на медиаторите:

- запознаване на търсещите закрила с техните права и задължения;
- подпомагане при ежедневните битови дейности – запознаване с вътрешния ред в местата за настаняване, общуване в мултикултурна среда (в регистрационно-приемателния център и извън него), спазване на личната хигиена, хигиената в местата за настаняване и хигиената на обществени места, посещение в магазина, ползване на градския транспорт, банково обслужване и др.;
- съдействие при медицинското обслужване, свързано с придружаване и превод при посещение в здравно заведение, контактуване с медицинския персонал, административни услуги за установяване на хронични заболявания и инвалидност, грижа за бременните, младите майки и децата, разяснителни кампании, свързани с превенцията на тежки заболявания и при имунизациите на децата и др.;
- посредничество при контактите с институции – издаване и легализиране на документи, регистрация и др.
- съдействие за записване на децата в детска градина и училище и опосредстване на контактите на родителите с училищните власти и преподавателите.

Дейностите по социална медиация са финансирани по програми и проекти за определени периоди от време. Това се отразява на устойчивостта на постигнатите резултати и невъзможността обучените експерти да бъдат задържани за по-дълго време в сферата на предлаганата интеграционна мярка.

Програма за интеграция на бежанци на Български Червен кръст, финансирана от ВКБООН

Дейности за подпомагане социалната и икономическа интеграция на чужденци, на които с предоставен статут на бежанец или хуманитарен статут включително:

- Консултации по въпроси, касаещи живота и правата на бежанците в България;
- Подпомагане на достъпа до медицинска помощ и услуги;
- Съдействие за намиране на работа;
- Социално и културно ориентиране;
- Подпомагане на жилищното настаняване за период от три месеца;
- Подпомагане образованието на децата, обучаващи се в български училища чрез допълнително обучение по български език, предоставяне на учебници и учебни материали;
- Подпомагане на бежанци със специални нужди – инвалиди, сами родители, възрастни, разделени деца.

Менторска програма на Каритас София

Менторската програма, реализирана от центъра за интеграция на бежанци и мигранти „Св. Анна“ към „Каритас София“, спомага за насърчаване на общуването на лицата, получили международна закрила, с местното население, което подпомага интеграцията им в българското общество. Програмата съществува от 2016 г., като проверена и работеща практика в помощ на хората, получили международна закрила, живеещи в София.

Попадайки в съвсем нова и непозната среда, далеч от дома си, лицата, получили международна закрила, имат нужда от някой, който да им помогне да се ориентират в обстановката – приятел и партньор, с когото да споделят въпросите, които ги вълнуват, да упражняват българския език и да прекарват време в компанията на местен човек.

Когато се сформират двойките, се взимат предвид техните лични интереси и таланти. Обикновено менторската двойка се вижда поне веднъж седмично и обменя умения и знания, изграждайки трайно приятелство.

Менторите преминават през предварително обучение, в което научават повече за същността на менторството, ефективната комуникация, целите на програмата, как се преподава български чрез разговор и включване в подходящи културни събития.

Доброволците, които влизат в ролята на ментори, са мотивирани хора, водени от желание да правят добро. Хората, желаещи да положат основите на своя нов живот в България, от своя страна – са мотивирани да разберат повече за културата, бита и нравите на страната, в която искат да изградят своя нов дом.

Менторската програма на „Каритас“ помага на тези две групи от хора да осъществят мечтите си, изграждайки мост към техните светове, надежди и желания и да покажат най-доброто от себе си, заличавайки имагинерните прегради на предразсъдъците и страховете.

Център за интеграция на бежанци „Св. Анна“ на Каритас

За хора, получили статут на бежанец или хуманитарен статут, в гр. София работи център за интеграция на бежанци и мигранти „Св. Анна“ към „Каритас София“, предоставящ социални консултации, психологическа подкрепа, курсове по български език, съдействие за адресна регистрация, за записване при личен лекар, помощ при намиране на жилище и работа, арт занимания, менторска програма и други дейности, подпомагащи процеса на интеграция в българското общество.

Центърът за интеграция в гр. София „Св. Анна“ оказва ежемесечна подкрепа на 65 хора, търсеци или получили международна закрила

ЕВРОПА И СВЕТА

ФРАНЦИЯ

Във Франция съществува Служба по имиграция и интеграция към Министерството на вътрешните работи, която се състои от 15 души: 8 държавни служители, 5 експерти, 2 души административен персонал, която работи в сътрудничество с префектурите, които прилагат националните политики на местно ниво (полиция, служби по разрешения за работа, фирмени регистрации и др.).

Подкрепа за интеграция се предоставя 5 години.

Механизъм за интеграция: От 2007 г. всички мигранти, включително бежанците, са задължени да подпишат *договор за прием и интеграция*. В договора се предвижда посещаване на курсове по френски език, оценка на професионалните умения и компетенции, курс по социална и културна ориентация. На получените международна закрила е позволено да останат до 6 месеца в приемателните центрове.

Жилищно настаняване: Министерството на жилищната политика, териториалната равнопоставеност и земеделието прилага програма за осигуряване на жилища, изпълнявана от жилищните асоциации, които играят ролята на посредници между частните наемодатели и бежанците. Бежанците могат да останат в наетите жилища в продължение на 18 месеца.

АВСТРИЯ

В Австрия Министерството на вътрешните работи отговаря за имиграцията и администрира програми за интеграция.

Министерството по европейските въпроси, интеграцията и външните работи наблюдава някои от програмите за интеграция, административни от Министерството на вътрешните работи.

Министерството на труда, социалните въпроси и защитата на потребителите отговаря за наемането на работа на мигрантите и бежанците.

Интеграционните дейности са в сферата на компетентност на местните власти.

Механизъм за интеграция: От 2011 г. всички мигранти са задължени да подпишат *споразумение за интеграция*. В него е включена възможност за обучение по немски език, подпомагане за намиране на работа, помощ за записване на децата в училище, предоставяне на информация, социална ориентация.

Общините предоставят ваучери за курсовете по немски език. Провеждат се информационни сесии на обществени места (паркове, площади, търговски центрове) за местните жители по темите, свързани с миграцията, интеграцията и многообразието.

Община Виена е открила форум за гражданските организации, частния сектор и политически

представители. Общинските власти си сътрудничат с неправителствена организация, която предоставя информация на получилите международна закрила, предлага курсове по немски език, индивидуални консултации и други образователни дейности.

ИТАЛИЯ

Министерството на вътрешните работи отговаря за предоставянето на закрила и въпросите,

свързани с имиграцията, в сътрудничество с Министерството на външните работи и Министерството на труда и социалната политика. Местните префектури се занимават с интеграцията, като прилагат обслужване на едно гише, главно по отношение на заявленията за разрешение за работа, събиране на семейството, разрешения за пребиваване, езикови тестове за владене на италиански език.

От 2012 г. се подписва споразумение за интеграция между италианската държава

и мигрантите, включително бежанците. То включва организиране на курсове по италиански език, социална и културна ориентация.

Община Рим работи с неправителствена организация, която предоставя информация за получилите международна закрила, организиране на обучение по италиански език, индивидуални консултации и образователни дейности.

СЛОВАКИЯ

Бежанците са определени като отделна целева група по отношение на услугите по заетостта и общините участват в процеса на осигуряване на работа.

Словашкият хуманитарен съвет е подписал договори с различни общини в Словакия за предоставяне на услуги на получилите субсидиарна закрила

ПОЛША

Настаняване в общински жилища

Във Варшава пет общински апартамента се предоставят единствено на бежанците и лица, ползващи се

със субсидиарна закрила.

В Люблин, Каритас - Полша има дългосрочно партньорство с Общинската социална служба. Там работи интердисциплинарен екип от експерти по интеграция на бежанците, чиято цел е, наред с другото, да ревизира местното законодателство по предоставяне на жилища, услуги и подпомагане на лицата, ползващи се с международна закрила в Люблин. Експертният екип съумява да доведе до промени в местното законодателство, които дават възможност на лица с предоставен статут на бежанец и на лица, получили субсидиарна закрила, да кандидатстват за жилища, които са общинска собственост.

ДАНИЯ

Програма за презаселени бежанци

В Дания общините са отговорни за приемането на презаселените бежанци. Те имат грижата за

намирането на подходящ подслон за тях. Преместване в друга община в рамките на първите три години от периода на интеграция е възможно само ако приемащата община поеме отговорността за разходите и изпълнението на програмата за адаптация и интеграция. Това обикновено се случва, ако бежанецът е намерил работа или възможност за продължаване на образованието си в съответната община.

Програмата за интеграция предлага три години обучение по датски език без други ангажименти.

Езиковите училища се управляват от общините или други изпълнители, като Датския бежански

съвет. Социалните работници от общината, и в по-малка степен представители на гражданското

общество, подпомагат бежанците при изготвянето на индивидуален договор / план за действие, който се сключва между общината и бежанеца въз основа на оценка на конкретните му умения и квалификация. Целта е да се улесни достъпът на лицето до датския пазар на труда или до някаква форма на образование. Програмата за

интеграция може да бъде насочена и към професионално обучение. Договорите се контролират периодично.

Дания има добре изградена мрежа от доброволчески организации, които помагат за интеграцията на презаселени бежанци. Датският бежански съвет, Датският Червен кръст и други

неправителствени организации подпомагат процеса на интеграция на бежанците. Тези организации достигат до общините чрез обхващаща цялата страна мрежа от хиляди доброволци. Те също могат да бъдат партньори на общините при изпълнението на задължителната програма за интеграция. НПО

помагат в процеса на интеграция чрез предоставяне на различни услуги: установяване на контакти или мрежа за взаимодействие между семействата; предоставяне на курсове по културна и гражданска ориентация и езикови курсове; семинари за ученици; общи вечери; летни лагери и дейности за млади хора; помощ при намирането на работа и места за професионално обучение.

ФИНЛАНДИЯ

Насърчаване на общините да приемат бежанци

С цел да се насърчат общините да приемат бежанци за презаселване общинските власти получават финансови ресурси за изпълнението на програмата за интеграция.

На общината се заплаща еднократна сума за всеки бежанец за покриване на разходите за интеграция по време на първите три години.

След като бежанците пристигнат в общината, доброволци от Финландския Червения кръст ги подпомагат при настаняването в новите им домове, като ги запознават с практически подробности от всекидневния живот: местонахождение на магазините, училищата, общинските сгради, здравните центрове и как да ползват градския транспорт.

Общините осигуряват жилища за презаселените бежанци. По време на тригодишната програма за интеграция бежанците имат право на финансово подпомагане и заплащане на наема за жилищата.

ГЕРМАНИЯ

Федералното правителство на Германия определя политиките, които се изпълняват от федералните провинции. Федералното бюро за миграцията и бежанците е отговорно за имиграцията, интеграцията и предоставянето на убежище. Федералното министерство на труда и социалните въпроси е отговорно за наемането на работа на мигрантите и бежанците.

ХОЛАНДИЯ

Интеграционна програма от общините

В Холандия общините са задължени да предложат на бежанците от едногодишна до двегодишна интеграционна програма, състояща се от езикови курсове, запознаване с холандското общество и професионално обучение.

Общините, приели бежанци за презаселване, им осигуряват самостоятелни жилища. Бежанците не могат да избират къде да живеят, ако искат да се възползват от социалните жилища.

КАНАДА

Интеграционна програма CIS

Интеграционната програма CIS има за цел да предостави услуги за ориентация и адаптация;

услуги, които да предоставят подкрепа в устройването и дълготрайната интеграция на новодошлите; да им помогне да допринесат за икономическото, социалното, културното и гражданското развитие в Канада, както и да поощри местните жители да се присъединят към създаването на гостоприемни общности за новодошлите.

Програма MYWAY

Трудова заетост на жените бежанци в Канада

MYWAY е деветмесечна програма за заетост, предназначена за жени имигранти и бежанци на възраст между 18 и 30 години, които живеят в общността на Саскатун. Тази програма се състои от шестмесечно обучение, последвано от 12-седмичен стаж. Устройство на работа е предназначена да даде на участниците реален трудов опит на територията на Канада, да им осигури възможност за установяване на контакти и да им гарантира препоръки от канадски работодатели. Участниците получават работа на базата на своите умения, способности, образование, степен на владеене на английски език, предишен опит и сфера на интереси. Участниците предоставят обратна връзка през последната седмица на програмата под формата на подробна анкета и групови дискусии. По време на програмата, обратната връзка от участниците се насърчава на всички етапи чрез групови дискусии и лични разговори. Ръководителите на програмата смятат, че обратната информация, предоставена от участниците, е изключително ценна и постоянно правят опити да коригират самата програма така, че участниците да извличат максимална полза от нея.